

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Riktlinjer för avgiftshandläggning inom omsorg, vård och stöd

- Gäller vid insatser enligt socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och hälso- och sjukvårdslagen

PROGRAM PLAN POLICY **RIKTLINJE**

Beslutat av:	Kommunfullmäktige § 128/2025
Beslutsdatum:	2025-11-18
Gäller från och med:	2026-02-01
Dokumentet gäller för:	Omsorgsnämnden, Nämnden för arbete och lärande
Diarienummer:	KS 2025-00384

Alvesta kommun Postadress: Alvesta kommun, 342 80 Alvesta · Besök: Centralplan 1, 342 80 Alvesta · Tel: 0472-150 00
E-post: kommunen@alvesta.se · Webb: alvesta.se

Innehållsförteckning

1.	Riktlinjens syfte och tillämpning	3
2.	Lagar	3
3.	Maxtaxa	3
4.	Minimibelopp (levnadskostnader)	4
4.1.	Ändring av minimibeloppet	5
4.1.1.	Höjning minimibelopp	5
4.1.2.	Kostnader som inte föranleder höjning av minimibeloppet	5
4.1.3.	Minskning minimibelopp	6
5.	Beräkning av avgift inom maxtaxan.....	6
5.1.	Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)	6
5.2.	Avgiftsunderlag - nettointkomster	6
5.3.	Avgiftsberäkning– nettobostadskostnad.....	8
5.4.	Insamling av uppgift för beräkning	9
5.5.	Vad sker vid fel uppgift	9
5.6.	Avgiftsberäkning för olika hushållstyper.....	10
5.7.	Nedsättning av avgift med anledning av dubbel boendekostnad	11
5.8.	Minskning av avgift med anledning av att en av två makar/registerade partners flyttar till särskilt boende eller bostad med särskild service.....	12
5.9.	Avgiftsbeslut – underrättelse	13
6.	Debitering av avgift och avräkningsregler vid frånvaro	13
6.1.	Service, omvårdnad och stöd i ordinärt boende (hemtjänst)	14
6.2.	Trygghetslarm	14
6.3.	Matdistribution	14
6.4.	Särskilt boende	14
6.5.	Medboende särskilt boende	15
6.6.	Korttidsvistelse-/ växelvård.....	15
6.7.	Tillfällig vistelse i annan kommun	15
6.8.	Insats enligt SoL genom annan kommun eller i privat regi.....	15

1. Riktlinjens syfte och tillämpning

Riktlinjerna i detta dokument bestämmer vad som ska gälla vid handläggning av taxor, avgifter och priser för omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Syftet är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling vid handläggning, beräkning och uttag av taxor, avgifter och priser. Aktuella taxor, avgifter och priser redovisas i ett separat underlag.

2. Lagar

Kommunens riktlinjer och avgiftssystem inom omsorg, vård och stöd styrs av flera lagar och förordningar, till exempel:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Inkomstskattelagen (IL)
- Kommunallagen (KL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Socialtjänstförordningen (SoF)
- Jordabalken (JB)

3. Maxtaxa

Bestämmelsen om högkostnadsskyddet, maxtaxan, reglerar den högsta avgift per månad kommunen får ta ut totalt för hemtjänst i ordinärt boende och i särskilt boende, dagverksamhet, insatser i särskilda boendeformer samt kommunal hälso- och sjukvård¹.

Avgiften baseras på de insatser den enskilde får och dennes ekonomiska förutsättningar, det vill säga hur stora inkomster och utgifter den enskilde har. Då hänsyn tas till den enskildes ekonomiska förutsättningar (avgiftsutrymme) kan avgiften bli lägre än maxtaxan. När avgifterna fastställs ska kommunen dessutom försäkra sig om att den enskildes make/maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Den enskildes avgiftsutrymme är den summa som blir kvar efter att ett så kallat förbehållsbelopp, räknats bort från hans eller hennes sammanlagda inkomster efter skatt. Förbehållsbeloppet består av bostadskostnad, minimibelopp och eventuella individuellt tillägg.

Det är således avgiftsutrymmet som avgör vilken avgift den enskilde ska betala av maxtaxan. Finns det inget avgiftsutrymme betalar han eller hon ingen avgift för insatserna (hemtjänst i ordinärt boende och i särskilda boendeformer, dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård). Hyreskostnad för särskilda boenden/bostad med särskild service och pris för måltider ingår inte i maxtaxan och jämkas

¹ SoL 32 kap §§ 6-8

därmed inte. Kommunen betalar inte ut medel till den enskilde om det uppstår ett negativt avgiftsutrymme.

4. Minimibelopp (levnadskostnader)

Minimibeloppets storlek beräknas enligt 32 kap. §§ 8-9 socialtjänstlagen. Minimibeloppet utgår från konsumentverkets årliga beräkningar som bygger på en schablon och avser normalkostnader och inte enskilda personers faktiska levnadskostnader. Minimibelopp är en schabloniserad summa avsedd att täcka normala levnadskostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, hushållsel, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, läkemedel, förbrukningsvaror, resor, möbler och husgeråd. Minimibeloppets storlek anges som en andel av prisbasbeloppet och beräknas enligt följande:

Tabell 1. Hur minimibelopp beräknas

Familjesättning och ålder	Minimibelopp
Ensamstående över 65 år	Lägst en tolftedel av 1,4789 gånger prisbasbeloppet.
Makar och sambor över 65 år	Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra lägst en tolftedel av 1,2066 gånger prisbasbeloppet.
Ensamstående 19-65 år	10 % högre än minimibelopp
Makar och sambor 19-65 år	10 % högre än minimibelopp

Yngre personer med en funktionsnedsättning ska särskilt beaktas vid möjlighet till höjning av minimibeloppet då de i många fall normalt har högre kostnader för bostättning och familjebildning samt för kost, fritid och resor. Minimibeloppet för denna målgrupp beräknas till en nivå som överstiger det lagstadgade minimibeloppet med 10 procent.

När det gäller minimibelopp för hemmavarande barn är föräldern ansvarig för barnets försörjning fram till 18 års ålder. Om barnet efter det fortsätter studera i grundskola, gymnasiet eller annan liknande grundutbildning, kvarstår försörjningsplikten tills barnet fyller 21 år².

Reglerna om minimibelopp betyder inte att kommunen ska betala ut medel till en enskild för att han eller hon ska kunna uppnå den i lagen angivna nivån. Det som kan regleras är den enskildes avgift för insatser inom maxtaxan. Således kan inte avgift för hyra och/eller kost regleras. Om den enskilde trots reglering av avgiften för insatser inom maxtaxan inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader ska denne hänvisas till äldreförsörjningsstöd alternativt ekonomiskt bistånd.

Minimibeloppets livsmedelspost är beräknad att täcka livsmedel och inte kostnad för måltider genom matdistribution, matabonnemang i särskilt boende eller fördyrad specialkost av särskild omständighet exempelvis sjukdom eller liknande. Denna fördyrning justeras istället genom en höjning av minimibeloppet för fördyrade matkostnader.

² SoL 12 kap § 9

Minimibeloppets poster för dagstidning och telefon avser att täcka kostnader för prenumeration på en daglig tidning, abonnemangs- och samtalsavgifter för telefon. Posterna för hälso- och sjukvård, samt läkemedel beräknas som en tolftedel av årskostnaden för personer som betalar upp till nivån för respektive högkostnadsskydd. Med posten resor avses kostnader för lokalresor med kollektivtrafik, inklusive färdtjänst och sjukresor.

4.1. Ändring av minimibeloppet

4.1.1. Höjning minimibelopp

Individuell prövning av en höjning av minimibeloppet ska ske när enskild har varaktiga merkostnader som inte ryms inom minimibeloppet eller därutöver av olika skäl har andra levnadskostnader än dessa och som den enskilde inte bör avstå från³. Den som anser sig uppfylla kraven för en individuell höjning av minimibeloppet kan ansöka om det.

Finns högre kostnader än schablonen innebär det ingen absolut rätt att få dem beaktade. Kommunen ska dock höja nivån på minimibeloppet i skälighetsomfattning under förutsättning att kostnaderna är av den beskaffenhet att de bör tillgodoses inom ramen för förbehållsbeloppet. Förutom att kostnaderna ska vara varaktiga krävs att behovet avser ett inte oväsentligt belopp. Varaktigheten ska vara under större delen av ett år och överstiga 200 kronor per månad för varje förhöjd utgift. Allmänt gäller att den enskilde skall styrka sina merkostnader.

Kostnad för god man och förvaltare berättigar till en höjning av minimibeloppet.

För hushåll där det finns barn som är 0-17 år höjs minimibeloppet baserat på Konsumentverkets beräkning av barnets/ungdomens personliga kostnader och de gemensamma hushållskostnaderna.

Förälder är försörjningspliktig för barn upp till 18 år. Om barnet efter 18 år studerar i grundskola, går på gymnasieutbildning eller liknande grundutbildning är förälder försörjningspliktig till och med att barnet fyllt 21 år. En höjning av minimibeloppet kan berättigas för denna kostnad som då beräknas efter principen underhållsstöd. En höjning av minimibeloppet kan även beviljas för arbetsresor och andra kostnader som behövs för en familjs underhåll.

Individuell höjning av minimibeloppet beviljas för högst ett år, varefter omprövning ska ske. Detta görs i samband med den årliga omräkningen av avgiftsbeslutet. Omprövning kan även ske under löpande kalenderår om förhållanden som påverkar avgiften förändras.

Vid principiella ärenden ska frågan enligt delegationsordningen lyftas till nämnden för prövning.

4.1.2. Kostnader som inte föranleder höjning av minimibeloppet

Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning, till exempel handikappersättning föranleder ingen höjning av minimibelopp.

Hänsyn tas inte till lånekostnader och räntor (annat än vid beräkning av bostadskostnaden).

³ SoL 32 kap 9 §

4.1.3. Minskning minimibelopp

Minskning av minimibeloppet får ske i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad då den ingår i avgiften, hyran eller tillhandahålls kostnadsfritt. Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 17 kap 3 § hälso- och sjukvårdslagen.

5. Beräkning av avgift inom maxtaxan

5.1. Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

För att kunna beräkna den enskildes avgift för hemtjänst i ordinärt boende och i särskilt boende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård (maxtaxan) behöver hennes eller hans avgiftsutrymme räknas ut. För att beräkna avgiftsutrymmet ska från den enskildes bruttoinkomster avräknas skatter, avgift till trossamfund, bostadskostnad samt förbehållsbelopp som består av minimibelopp och eventuella individuella tillägg. Det som blir kvar utgör avgiftsutrymme (betalningsförmåga). Betalningsförmågan jämförs sedan med avgiften för de insatser inom maxtaxan den enskilde är beviljad.

Avgiftsutrymmet kan således bli allt från noll kronor och uppåt. Om avgiften för insatserna inom maxtaxan överstiger den enskildes betalningsförmåga reduceras dessa avgifter med mellanskillnaden. Den totala avgiften för insatserna blir således aldrig högre än den enskildes avgiftsutrymme. Om det uppstår ett negativt avgiftsutrymme betalar kommunen inte ut medel till den enskilde.

Avgifter för insatser som ligger utanför maxtaxan jämkas däremot inte. Exempel på dessa avgifter är kost, hygienpaket, intyg samt hyra för särskilt boende/bostad med särskild service.

5.2. Avgiftsunderlag - nettoinkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad minus beräknad skatt. Det är således nettoinkomsten som utgör själva avgiftsunderlaget. Hur inkomsten ska beräknas framgår av 32 kap 5 § socialtjänstlagen.

Dessutom anses särskilt bostadstillägg, boendetillägg och bostadsbidrag som inkomst.

Inkomstpensionstillägget som infördes i september 2021 som ett tillägg till allmän pension ska däremot inte beaktas som inkomst när avgiftsunderlaget beräknas.

I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster.

Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige räknas även som inkomst i avgiftsunderlaget, bland annat utländsk inkomst.

För inkomst av kapital gäller de uppgifter som finns på årsbeskedet per den 31 december året före biståndsåret och inhämtas från den enskilde. Det är det sammanlagda årsbeloppet av inkomst av tjänst och inkomst av kapital som den månatliga avgiften baseras på. Förmögenhet påverkar inte

avgiftsunderlagets storlek. Däremot påverkar förmögenhet möjligheten att få nedsatt avgift som kompensation för dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende/bostad med särskild service.

Skatten beräknas enligt gällande skattelagstiftning.

Ingen hänsyn tas till eventuella skulder. Har den enskilde skuldsatt sig kan detta bekostas av medlen för personliga behov. Ingen reducering av avgiften ska ske. Ränta för lån för permanentboende (i småhus eller bostadsrätt) betraktas som en bostadskostnad (70 %).

Avgiftsgrundande inkomst

Följande skattepliktiga och skattefria inkomster är exempel på inkomster som ska vara avgiftsgrundande. Observera att det kan förekomma andra inkomster än nedanstående och att de i så fall ska räknas med i den enskildes avgiftsgrundande inkomst.

Inkomst av tjänst:

- Allmän pension
- Allmän tilläggspension (ATP)
- Övriga pensionsinkomster
- Arbetsmarknadsförsäkringar (AMF)
- Arbetslöshetsersättning
- Inkomst av tjänst
- Övriga beskattningsbara inkomster
- Övrig studieersättning, skattepliktig del
- Föräldrapenning
- Vårdbidrag, skattepliktig del
- Sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuklön
- Aktivitetsersättning
- Ersättning från avtalsgruppsförsäkring (AGS)
- Livränta och invaliditetsförmån, skattepliktig del
- Utländsk inkomst

Inkomst av kapital

- Aktuell utdelning på aktier och övriga värdepapper
- Hyresinkomst
- Avkastning på banktillgodohavande med aktuell ränta

Kapitalinkomsterna ska gälla de uppgifter som finns på årsbeskedet per den 31 december föregående år året före avgiftsåret och inhämtas från den enskilde. Det är det sammanlagda årsbeloppet av inkomst av tjänst och inkomst av kapital som den månatliga avgiften baseras på.

Ej avgiftsgrundande inkomster

Följande är exempel på inkomster som inte är avgiftsgrundande.

- Inkomstpensionstillägg (som infördes i september 2021)
- Förmögenhet

- Handikappersättning
- Assistansersättning
- Den del av vårdbidraget som utgör ersättning för meravgifter
- Försörjningsstöd
- Omyndiga personers inkomster
- Barnbidrag

Skatt

Aktuell skattetabell används vid beräkning av avgiftsunderlaget. Skatteavdrag för kyrkoavgift görs om den enskilde är medlem i trossamfund och betalar sin avgift via skattsedel. Om kyrkoavgiften skiljer inom kommunen beräknas den genomsnittliga kyrkoavgiften för kommunens församlingar. Om den enskilde har individuellt extra skatteavdrag tas inte detta med i beräkningen då det anses som frivilligt sparande.

5.3. Avgiftsberäkning– nettobostadskostnad

Vid avgiftsberäkning ska den enskildes nettobostadskostnad avräknas från nettointkomsten. Med nettobostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden minskad med samtliga former av bostadsbidrag som den enskilde får. I de fall bostadstillägg för pensionärer utgår för eget boende använder kommunen den bostadskostnad som ligger till grund för bostadstillägget dock med förbehållet att det alltid är de faktiska bostadskostnaderna som gäller om sådana är kända eller kan tas fram. Bostadskostnad får endast tas upp för bostad/bostäder som stadigvarande är bebodd av hushållsmedlem (undantag vid dubbel bosättning).

Hyrd bostad och bostad med bostadsrätt

Bostadskostnad är den avtalade hyran inklusive uppvärmningskostnader, kostnad för varmvatten och sophämtning. Kostnad för hushållsel, avgift för hyresgästförening och eventuellt eget abonnemang på TV-kanaler/streamingtjänster och internet får inte räknas med som bostadskostnad. Anledning till att hushållsel inte räknas med som en bostadskostnad är att den ingår som en post i minimibeloppet.

Den som har bostad med bostadsrätt får som boendekostnad också räkna med 70 procent av räntor på det i bostadsrätten upplånade kapital med säkerhet i bostadsrätten.

Särskilda boendeformer

För särskilda boendeformer räknas bostadskostnaden på samma sätt som för hyrd bostad.

Småhus

Som bostadskostnad för ett eget småhus som är inrättat som bostad för en eller två familjer räknas 70 procent av räntor på det i fastigheten upplånade kapital med säkerhet i fastigheten. Som bostadskostnad räknas även 70 procent av tomträttsavgäld, kommunal fastighetsavgift samt uppvärmningskostnader och övriga driftskostnader. Kostnader för bostadens uppvärmning och övrig drift beräknas med tillämpning av de schablonbelopp som fastställs av pensionsmyndigheten. För ytterligare detaljer se Pensionsmyndighetens vägledning för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd.

Övriga bostadstyper

Vid beräkning av bostadskostnad för övriga bostadstyper som tvåfamiljshus, lantbruksenhet, arrenderat småhus, andelshus eller egen flerfamiljsfastighet följs även de av pensionsmyndighetens regler för bostadstillägg till pensionärer. För ytterligare detaljer se Pensionsmyndighetens vägledning för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd.

Fördelning av bostadskostnad

Delar den enskilde bostad med en eller flera andra personer ska den beräknade bostadskostnaden fördelas lika mellan hushållets myndiga personer med egen inkomst.

5.4. Insamling av uppgift för beräkning

För att beräkna avgiftsutrymme behöver den enskilde eller dess ombud lämna uppgifter om inkomster, privata pensioner, bostadskostnader och övriga aktuella uppgifter på blankett *för inkomstförfrågan*.

För person som är gift/registrerade partner ska båda parter lämna in sina uppgifter även om endast en av dem har beviljade insatser. Anledningen är att de bådas inkomster efter skatt räknas samman och fördelas med hälften på var och en.

Vid det första tillfället en avgiftsberäkning görs så har den enskilde tre veckor på sig att lämna in uppgifter. I avvaktan på att ifylld blankett inkommit till kommunen debiteras den enskilde högsta avgift enligt maxtaxan för de insatser denne erhållit. För sent inlämnad uppgift medger ingen retroaktiv beräkning.

Om den enskilde inte lämnat uppgift eller lämnat samtycke att uppgifter får hämtas med automatik från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten beräknas avgiftsutrymmet utifrån att betalningsförmåga finns.

Därefter ska den enskilde uppdatera sina uppgifter en gång per år. Detta sker i början av varje år och det är kommunen som skickar ut blankett *för inkomstförfrågan* för ifyllnad till den enskilde. Om ifylld blankett inte inkommit inom tre veckor använder förvaltningen den kommunen debiteras den enskilde högsta avgift enligt maxtaxan för de insatser denne erhållit. Avgiften omprövas från och med den debiteringsmånad ny blankett inkommit.

Den enskilde är skyldig att omgående lämna nya uppgifter vid förändringar som påverkar avgiften exempel vid ändrad pension och hyra.

Om den enskilde har lämnat samtycke hämtas uppgifterna med automatik från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Samtycket som är inlämnat till kommunen är giltigt tills något annat meddelas.

5.5. Vad sker vid fel uppgift

Om den enskilde har lämnat fel uppgifter räknas avgift om från innevarande debiteringsmånad. Anledningen är att det åligger den enskilde att utan dröjsmål meddela förändringar som ligger till grund för avgifter enligt dessa regler.

Om kommunen gjort en felaktig beräkning av avgiften och det varit till den enskildes nackdel hanteras ersättningsanspråk enligt preskriptionslagen. Om det varit till den enskildes fördel görs ingen retroaktiv omräkning.

Det kan förekomma stickprovskontroller av inlämnade uppgifter och den enskilde ska på begäran styrka att inlämnade uppgifter stämmer.

5.6. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper

Barn

Vid beräkning av avgift för insatser enligt socialtjänstlagen beaktas vårdnadshavares inkomst när insatsen avser ett barn som är under 18 år. Om den unge har fyllt 18 år men fortfarande genomgår grundskoleutbildning, gymnasieutbildning eller annan jämförbar grundutbildning, ska föräldrarnas inkomst fortsatt beaktas vid avgiftsberäkningen – dock längst till dess att den unge fyller 21 år.⁴

Barn som vårdas i annat hem än det egna

Om socialnämnden beslutar att ett barn ska få vård i ett annat hem än sitt eget, är föräldrarna skyldiga att i rimlig grad bidra till kommunens kostnader för barnet. I dessa fall kan socialnämnden även ta emot underhållsbidrag som är avsedda för barnet enligt kap.32 § 3 (2025:400).

Denna regel gäller dock inte för barn som är placerade i skyddat boende enligt denna lag eller lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende⁵.

Ensamboende

Inkomster och utgifter enligt tidigare beskrivning ligger till grund för avgiftsberäkning.

Makar och registrerade partner

Makar eller registrerade partners inkomster efter skatt räknas samman och fördelas med hälften på var och en. Därför är det viktigt att båda lämnar sina inkomstuppgifter även om endast en har beviljade insatser. Den korrekta avgiften kan fastställas först när alla inkomstuppgifter inkommit.

Vid fastställandet av avgifterna ska kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller registrerade partner inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

För makar eller registrerade partners som lever åtskilda på grund av att en av makarna bor i särskilt boende/enskilt vårdhem, ska den sammanlagda nettoinkomsten ligga till grund för avgiftsberäkningen. För makar eller registrerade partners som inte bor tillsammans ska eventuellt bostadsstöd (t ex bostadstillägg) räknas som inkomst på var och en för sig.

Sammanboende

I begreppet sammanboende inkluderas även t ex syskon, föräldrar och vuxna barn. För sammanboende beräknas inkomsterna var för sig, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet dem emellan.

⁴ Se kap. 12 § 9 SoL (2025:400).

⁵ 32 kap. 3 § (2025:400)

5.7. Nedsättning av avgift med anledning av dubbel boendekostnad

Vid flytt till särskilt boende eller bostad med särskilt service kan det bli så att den enskilde under en period har två boendekostnader, exempelvis under uppsägningstid eller tid för försäljning. Den enskilde kan då, under vissa förutsättningar, ha rätt att få tillgodoräkna sig båda boendekostnaderna i avgiftsberäkningen under högst tre månader.

En förutsättning för att få tillgodoräkna sig dubbel bostadskostnad är att den enskilde har lämnat in uppgifter för att inkomstpröva avgiften. Omsorgstagaren måste också ha ett avgiftsutrymme, eftersom det annars inte finns någon avgift att reducera. Om avgiften är noll eller ett minusbelopp tas ingen avgift ut för beviljade insatser enligt socialtjänstlagen eller hälso- och sjukvårdslagen under aktuell period. Avgift för kost eller hyra för särskilt boende/bostad med särskild service jämkas dock inte. Förvaltningen betalar inte ut medel till den enskilde om det uppstår ett negativt avgiftsutrymme. Den enskilde ska i sådana fall hänvisas till prövning av behov av försörjningsstöd, äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg.

Den enskildes förmögenheten får inte överstiga tre prisbasbelopp.

Ansökan om att få tillgodoräkna sig dubbel boendekostnad ska ha kommit in senast under månaden efter inflyttningsmånad till särskilt boende eller bostad med särskild service.

För att makar/registrerade partner ska beviljas jämkning/nedsättning krävs att båda personerna är beviljade särskilt boende/bostad med särskild service och att tidigare gemensam bostad är avvecklad/under avveckling.

En sammanboende beviljas inte jämkning för dubbla boendekostnader, då det inte finns en lagstadgad underhållningsskyldighet sammanboende emellan. I begreppet sammanboende inkluderas även t ex syskon, föräldrar och vuxna barn.

Hysesrätt ska sägas upp senast fem arbetsdagar efter muntlig acceptans av flyttning till särskilt boende/bostad med särskild service. Ägd fastighet, bostadsrätt eller ägarlägenhet, som är permanent boende, ska lämnas till försäljning inom en månad från muntlig acceptans av flyttning till särskilt boende/bostad med särskild service för att berättiga till jämkning för dubbla boendekostnader. Detta ska styrkas med skriftlig kopia av mäklaruppdrag eller motsvarande. Den enskilde ska informera om när den tidigare bostaden är såld eller uthyrd på nytt.

Om en boende avlider under perioden som jämkning är beviljad, erhålls jämkning till och med den månad som personen avlidit under. Dödsbodelägare äger inte rätt att ansöka om jämkning vid dubbla boendekostnader.

Ingen jämkning beviljas av fastighet/bostadsrätt/ägarlägenhet som ges bort som gåva.

Beräkningsexempel

Cecilia har nyligen flyttat till särskilt boende och har ännu inte hunnit avveckla den gamla bostaden där hyran är 4 900 kr per månad. I den nya bostaden på särskilt boende är hyran 4 800 kr per månad. Omvårdnadsavgiften är lika med maxtaxan 2 660 kr per månad (år 2026).

Kommunens regel medger förbehåll för dubbla bostadskostnader under en övergångstid på tre månader under vilken tid den gamla bostaden ska hinna avvecklas. Cecilia har ansökt inom rätt tid och har inte en förmögenhet överstigande 3 prisbasbelopp.

Cecilias avgiftsutrymme

Inkomst av pension m.m. efter skatt och bostadstillägg 15 600 kr
Generellt minimibelopp – 7 296 kr (år 2026)

Individuellt tillägg med anledning av dubbelt boende:

Förbehåll för hyran i gamla bostaden - 4 900 kr
Förbehåll för hyran i den nya bostaden - 4 800 kr
Totalt förbehåll som får dras av mot inkomsten – 16 996 kr
Avgiftsutrymme –1 396 kr

Cecilia hamnar på ett "negativt avgiftsutrymme", vilket betyder att ingen omvårdnadsavgift ska debiteras under 3 månader.

Efter tre månader bortfaller förbehållet för hyran i den gamla bostaden och avgiftsutrymmet blir då 2 660 kr, dvs. maxtaxan (år 2026).

5.8. Minskning av avgift med anledning av att en av två makar/registrerade partners flyttar till särskilt boende eller bostad med särskild service

Kommunen ska försäkra sig om att den enskildes make/registrerade partner inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Alvesta kommun har därför en särskild beräkningsregel så att exempelvis en hemmavarande make tillförsäkras medel motsvarande förbehållsbeloppet. Genom detta skyddas den som bor kvar i det ordinära boendet mot en allt för försämrad ekonomisk situation.

Makar/registrerade partners

Vid beräkning av inkomst för makar och registrerade partners ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster (tudelningsprincipen).

Sammanboende

Vid beräkning av inkomst för sammanboende räknas inkomsterna alltid var för sig, då det inte finns en lagstadgad underhållningsskyldighet sammanboende emellan. Nedsättning av avgift inom maxtaxan sker alltså inte för sammanboende med anledning av den andres flytt till särskilt boende.

Regler

När en av sammanlevande makar/registrerade partners flyttar till ett särskilt boende, beräknas pension och bostadstillägg som för ensamstående, vilket innebär en höjning av inkomsten. Vid beräkning av avgiftsunderlag gäller tudelningsprincipen för inkomsterna men inte för bostadstillägg. Bostadstillägg tas emellertid upp till fastställt belopp för respektive make/registrerade partners vid beräkning av avgiftsunderlaget.

Kommunen ska alltid informera den sökande om vikten av att snabbt meddela den nya boendesituationen till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

Om den ena maken/registrerade partnern flyttar till särskilt boende och kvarvarande make/registrerade partner trots tudelningsprincipen, inte har tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och bostadskostnad, ska kommunen frångå tudelningsprincipen. Vid beräkning av avgiftsunderlag ska hänsyn tas till båda makarnas/registrerade partners inkomster och utgifter och en nedsättning avgiften kan ske för att tillse att kvarboende make/registrerade partner har kvar medel motsvarande sin boendekostnad och förbehållsbelopp (kvarboendeskydd). Om kvarboende make/registrerade partner får underskott vid beräkning jämkas först avgifterna inom maxtaxan för kvarboende make till noll kronor innan eventuell jämkning görs för den maken/registrerade partner som flyttat till särskilt boende. Avgift för kost och hyra för särskilt boende jämkas inte. Kommunen betalar inte ut medel till den enskilde om det uppstår ett negativt avgiftsutrymme.

Om den som har insatser har ett avgiftsutrymme (+) och den som inte har insatser har ett negativt avgiftsutrymme (-) ska detta kompenseras genom en manuell hantering i debiteringssystemet. Detta sker genom ett individuellt belopp motsvarande maken/makans/registrerade partners negativa utrymme läggs på den som har insatser inom maxtaxan och avgiftsutrymme. Den person som har insatser får då sannolikt en lägre avgift och makarna/registrerade partnern får sammantaget behålla mer av sin gemensamma inkomst. Om båda har ett negativt avgiftsutrymme ska ett individuellt belopp läggas på den som har insatser under förutsättning att det leder till en reducering.

5.9. Avgiftsbeslut – underrättelse

Efter beräkning av avgiftsutrymme skickas ett skriftligt avgiftsbeslut till den enskilde eller dennes företrädare där storleken på avgiften framgår, vilket avgiftsunderlag som har använts, hur avgiften beräknats och information om hur man överklagar.

Om en eller flera uppgifter, som har betydelse för avgiftsberäkningen, tillförs ärendet från någon annan än den enskilde själv eller dennes företrädare kan uppgiften behöva kommuniceras till den enskilde (§ 25 FL). Den enskilde ska då ges möjlighet att yttra sig över uppgiften innan beslutet fattas. Detta ska göras om det inte är uppenbart obehövt.

Har den enskilde eller dess företrädare själv inkommit med uppgiften eller gett tillstånd till att vi hämtar uppgifter från Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan är det uppenbart obehövt med kommunikering innan beslut.

6. Debitering av avgift och avräkningsregler vid frånvaro

Alla avgifter debiteras en gång per månad. Förfallodag är den sista i månaden. Avgiften för samtliga insatser avrundas till närmaste hela krontal uppåt. Lägsta belopp för kundfaktura är enligt kommunens riktlinjer.

6.1. Service, omvårdnad och stöd i ordinärt boende (hemtjänst)

Den enskilde betalar avgift för tid den fått insats.

Vid avbokning av enstaka planerade hemtjänstinsatser ska detta meddelas minst 48 timmar före den avsedda insatsen. Undantag från kravet på att anmäla avbokning minst 48 timmar i förväg gäller vid sjukhusvistelse.

6.2. Trygghetslarm

Den enskilde betalar per månad för att ha trygghetslarm. Kostnaden för trygghetslarm är fast och påverkas inte av frånvaro. Det innebär att den enskilde betalar för trygghetslarmet även vid frånvaro. Larmbesöken är avgiftsfria.

6.3. Matdistribution

Varje månad beräknas innehålla 30 kalenderdagar när beräkning om dagar sker.

Den enskilde betalar för matdistribution alla dagar per vecka alternativt fyra dagar per vecka.

Om den enskilde önskar uppehåll av sin matdistribution under en sammanhängande period av minst sju dagar görs avdrag med 1/30 del per dag. Samma regler gäller för distributionsavgiften. Avdrag sker under förutsättning att den enskilde meddelat personalen sin frånvaro sju dagar i förväg. Undantag från kravet på att anmäla avbokning minst sju dagar i förväg gäller vid sjukhusvistelse.

6.4. Särskilt boende

Varje månad beräknas innehålla 30 kalenderdagar när beräkning om dagar sker.

Den enskilde betalar maxtaxa för omvårdnaden, måltidsabonemang och hygienpaket från och med dagen den enskilde flyttar in på boendet och till och med dagen den enskilde flyttar ut eller avlider.

Vid frånvaro på grund av vistelse i slutenvård sker avdrag för avgift för omvårdnaden med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avdraget görs från och med inskrivningsdagen till och med dagen innan utskrivningsdagen. Avdrag sker även för måltidsabonemang och hygienpaket enligt samma princip.

Om den enskilde av annan anledning har uppehåll av sina insatser under en sammanhängande period av minst sju dagar sker avdrag under förutsättning att den enskilde meddelat personalen sin frånvaro sju dagar i förväg.

Hyran för den särskilda boendelägenheten betalas separat och regleras enligt genom hyreslagstiftningen. Hyra tas ut från och med att bostaden ställts till förfogande enligt beslut. Hyran betalas under hela uppsägningstiden även om den enskilde flyttat ut eller avlidit.

6.5. Medboende särskilt boende

Makar har rätt att fortsätta bo tillsammans om den ena parten beviljas särskilt boende. Den medboende omfattas dock inte av omsorgspersonalens stöd och hjälp. Om den medboende har behov av stöd enligt socialtjänstlagen får denne ansöka om bistånd. Medboende som saknar eget bostadsbeslut har möjlighet att inta måltider på boendet och debiteras då det måltidspris som gäller för anhöriga.

Insatser från legitimerad personal utförs enligt hemsjukvårdsavtalet.

6.6. Korttidsvistelse-/ växelvård

Varje månad beräknas innehålla 30 kalenderdagar när beräkning om dagar sker.

Avgift för korttidsvistelse-/växelvård och kostnad för måltider samt avgift för hygienpaket vid korttidsvistelse/växelvård uttages inte för inflyttningdagen men för utflyttningdagen.

Om den enskilde påbörjat en planerad vistelse på korttids-/växelvårdsplats och under denna vistelse väljer att åka hem för att sedan under samma period återkomma till korttids-/växelvårdsplatsen betalas full avgift. Inga avdrag medges heller på avgiften om den enskilde väljer att komma senare än planerat eller åker hem i förväg från en korttids-/växelvårdsvistelse, såvida det inte beror på sjukdom. Vid senare ankomst eller tidigare avfärd på grund av sjukdom debiteras varken avgift för korttid/växelvård eller kostnad för kost.

I väntan på att beslut om att särskilt boende verkställs och den enskilde vistas på korttidsplats tas avgift ut för omvårdnad, måltidsabonnemang och hygienpaket enligt särskilt boende.

6.7. Tillfällig vistelse i annan kommun

Vid tillfällig vistelse i annan kommun ansvarar Alvesta kommun för att debitera avgift till den enskilde. Vistas en omsorgstagare från en annan kommun i Alvesta kommun ansvarar hemkommunen för avgiften till den enskilde. Alvesta kommun debiterar därefter den andra kommunen utefter denna kommuns framräknade kostnad för motsvarande insats. I de fall hemkommunen inte har en framräknad insatskostnad använts Alvesta kommuns insatskostnader.

6.8. Insats enligt SoL genom annan kommun eller i privat regi

För personer som erhåller bostad och omvårdnad i särskilda boendeformer genom en annan huvudman och där Alvesta kommun står för kostnaden gäller samma avgiftsregler som i kommunens egna särskilda boendeformer.